

7.10.20.12.1967

Luvian kiinteiden muinaisjäännösten
inventointi

Kerttu Itkonen

1967

Luvian kiinteiden muinaisjäännösten inventointi
kesällä 1967

Elokuussa 1967 inventoin Kokemäenjokilaakson seutukaavaliiton ja Luvian kunnan palkkaamana Luvian kiinteät muinaisjäännökset. Arkistoainekset työtä varten sain Kansallismuseon ja Satakunnan Museon topografisista arkistoista ja esineluettelosta, Nimiarkistosta ja Maanmittaushallituksen kartta-arkistosta. Satakunnan Museosta sain sinne tulleet ilmoitukset muinaisjäännöksiksi mahdollisesti katsottavista kohteista.

Tarkastettuani kaikki jo tiedossa olevat muinaisjäännökset sekä ilmoitusten kohteet ja neuvoteltuani maanmittausinsinööri Hermosen ja metsäteknikko Suomisen kanssa mahdollisista uusista kohteista (metsäteknikko Suomiselta sain tiedon hiidenkiukaasta Korpi 1, Sahari) tutkin järjestelmällisesti kaikki korkeuskäyrien 25 - 50 väliset alueet uusien muinaisjäännösten löytämiseksi - 25 m:n käyrä vastaa suunnilleen pronssikauden rantaviivaa. Tässä työssä ei tullut esiin kuin yksi muinaisjäännös, Peränkylä 1, Huhtala.

Saaristossa olevat historialliseen aikaan kuuluvat muinaisjäännökset (ks. K. Killinen, Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk, 33, s. 93-94) jäivät ajan puutteen vuoksi tarkastamatta. Selostus inventoinnin tuloksista on laadittu siten, että peruskartta on jaettu neljänneksiin, joissa kussakin numerointi alkaa 1:stä. Kertomukseen liittyy lehtijakokartta, yksi kartta-piirros ja filmit 33080-97.

Työni aikana asuin Porissa, Matkat Pori-Luvia suoritin autolla. Maaston tutkimista vaikeutti huomattavasti se, että elokuun alun rajumyrsky oli raivonnut Luvialla erikoisen voimakkaana.

Helsingissä 19. joulukuuta 1967

Hester Ithman

Sat mus kop.

LUVIA

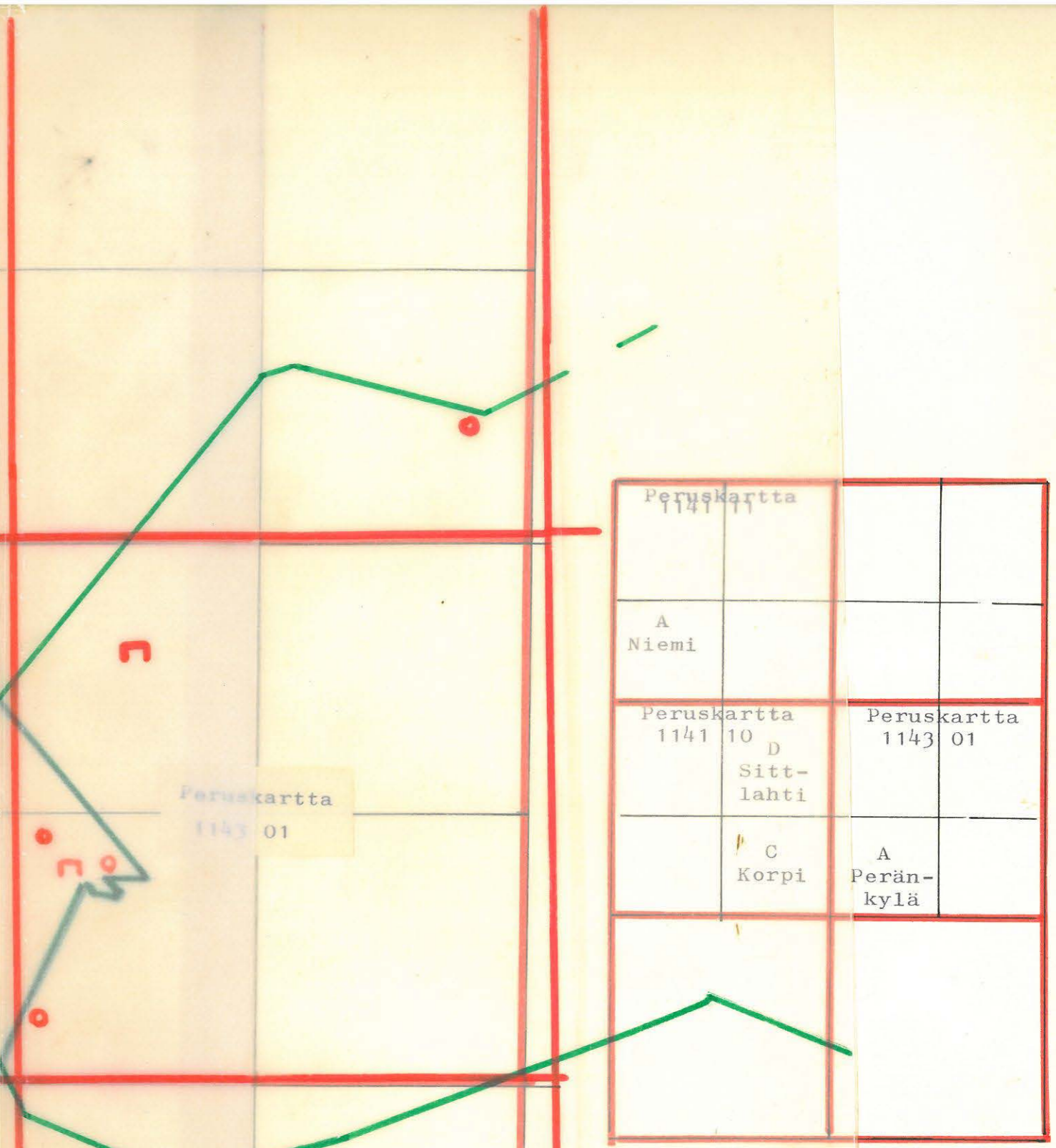
LEHTIJAKOKARTTA

Peruskartta
1141 11

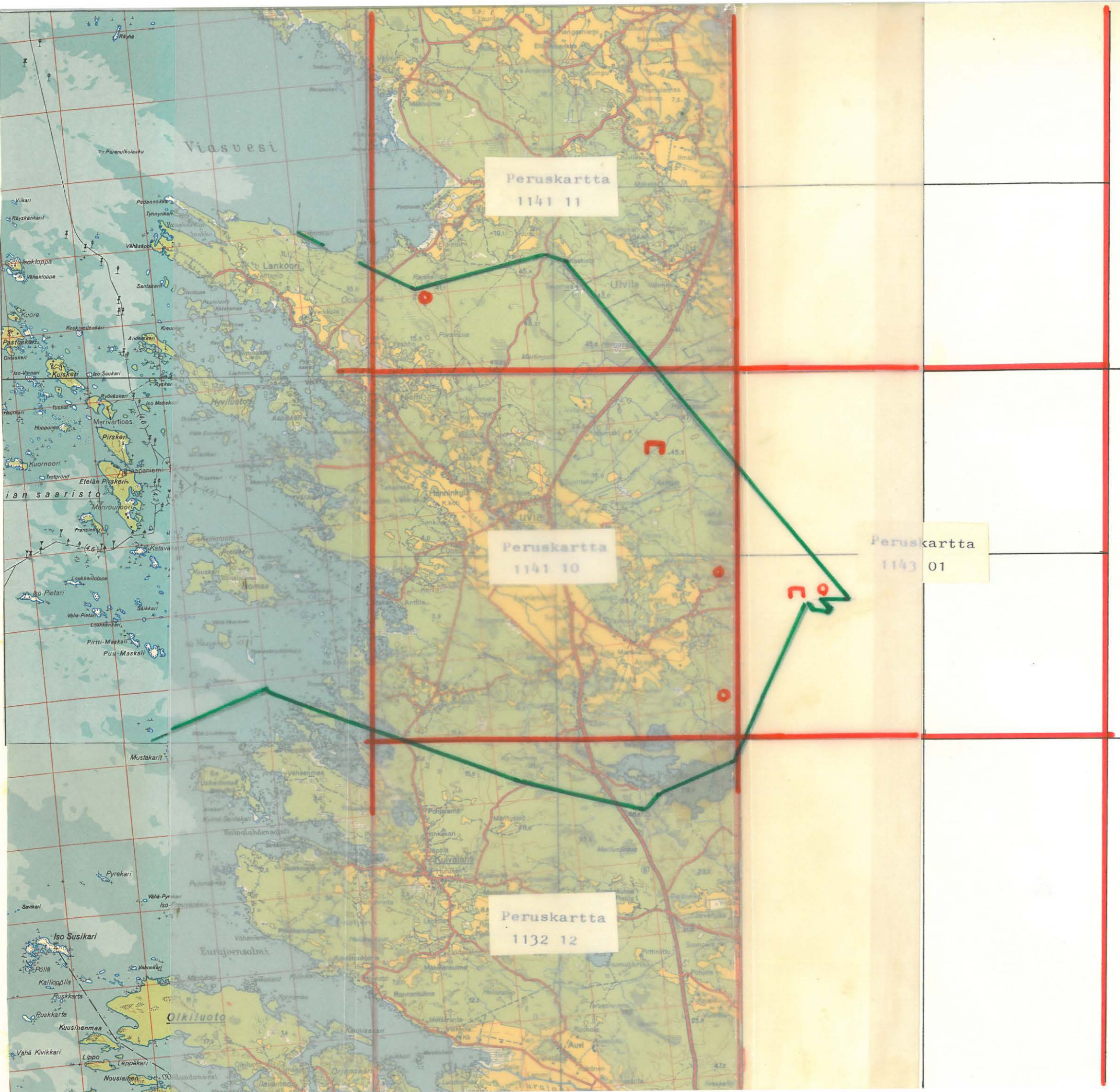
Peruskartta
1141 10

Peruskartta
1132 12

Peruskartta 1141 11		
A Niemi		
Peruskartta 1141 10 D Sitt- lahti	Peruskartta 1143 01	
C Korpi	A Perän- kylä	

○ = hiidenkiuas tai -ryhmä
C = muu muinaisjännös

Peruskartta 1141 11		
A Niemi		
Peruskartta 1141 10 D Sitt- lahti	Peruskartta 1143 01	
C Korpi	A Perän- kylä	

○ = hiidenkiuas tai -ryhmä
 □ = muu muinaisjännös

Luvian kiinteät muinaisjäännökset

Pronssikautiset hautaröykkiöt

Niemi 1.	Kourula.	Hiidenkiuas ja kivivalli.
Peränkylä 2.	Maentila.	Hiidenkiuas.
Korpi 1.	Sahari.	Hiidenkiuas.
Korpi 2.	Myllymetsä.	Kolme hiidenkiuasta.

Muut muinaisjäännökset

Sittlahti 1.	Lukkarila.	Kiviröykkiöryhmä.
Peränkylä 1.	Huhtala.	Hautaröykkiö.

Luvialta löydetyt muinaisesineet

KM 40	vasarakirves
KM 4916	reikäkivi
KM 8223	katkenneen reiällisen kiviesineen puolikas.

Peruskartta 1141 10 C

5.
LUVIA,
KORPI 1
SAHARI

Koordinaatit: x = 6804 26
y = 539 48
z = 40 m

kylä: Peränkylä
tila: Sahari 3¹⁹
omistaja: Aatto Kylmälahti

Hiidenkiuas

LUVIA
KORPI 1
SAHARI

Kerttu Itkosen inventointi v. 1967

Valokuvat: 33 807, 33 088

Hiidenkiuas sijaitsee Luvian - Nakkilan tiestä 1.5 km Korven kylän keskustasta itään haarautuvan Kotkajärvenmaan tien varrella Haaralan talon kohdalla. Hiidenkiuas on tien pohjoispuolella olevan peltotilkun takana matalan metsäisen harjanteen hieman koilliseen viettävällä rinteellä.

Koskemattomalta vaikuttava hiidenkiuas on läpimitaltaan 6.5 m ja korkeudeltaan 0.70 m, suurehkoista kivistä tehty.

Luvia
Korpi 1
Sahari

f. 33087

Saharin haidenkiuas

f. 33088

Peruskartta 1141 10 C

LUVIA,
KORPI 2
MYLLYMETSÄ

Koordinaatit: x = 6801 08
y = 539 48
z = 45 m

kylä: Korpi
tila: Myllymetsä 1⁶⁹
omistaja: Luvian kunta

3 hiidenkiuasta
KM 8223 reiällisen kiviesineen katkelma

LUVIA,
KORPI 2
MYLLYMETSÄ

Kerttu Itkosen inventointi v. 1967
Valokuvat: 33 089 - 33 094

Hiidenkiukaat sijaitsevat Kahdensilmänkalliolla Korven kylästä Pinkjärvelle vievän tien itäpuolella. Paikalle pääsee kulkemalla Rapakkalan talon luota tilanrajaa pitkin 700 m kaakkoon Kahdensilmänkallion kärkeen ja siitä koilliseen 300 m.

Hiidenkiukaat ovat miltei aukeaksi hakatulla tasaisella ylännteellä maapohjalla. Itäisin on komein ja hyväkuntoisin, läpimitaltaan 8 m ja korkeudeltaan n. 80 cm. Siitä 30 m lounaaseen on 9 m:n läpimittainen hiidenkiuas, jonka keskellä on 2.5 m:n aukko. Katkenneen reiällisen kiviesineen puolikas KM 8223 lienee peräisin juuri tästä hiidenkiukaasta, sillä se mainitaan löydetyksi 10 x 6 m:n suuruisesta hiidenkiukaasta kuopan pohjalta. Edellisessä melkein kiinni on matala 3.5 m:n läpimittainen raunio. Edellisistä 30 m länsilounaaseen on suurten kivien muodostama röykkiö, jonka läpimitta on 4 m; se saattaa olla hiidenkiuas, vaikka eroakin lohkokiviensä tähden kolmesta ensimmäisestä.

Elokuinen rajumyrsky oli kaatanut hiidenkiukaiden päälle puita, mikä vaikeutti tarkastusta ja valokuvausta.

Luvia
Korpi 2
Myllymetä

p. 33089 Hidenkiuas n:o 1

p. 33090 Hidenkiuas n:o 2

p. 33091 Hidenkiuas n:o 2

p. 33092 Hidenkiuas n:o 3

p. 33093

p. 33094

Mahdollinen 4. hidenkiuas

Paikkaa koskevia tietoja:

Luvia lahden parttailt, kuva s. 11, maininta s. 17.

Unto Salon tarkastuskertomus 23. 8. 1961.

Peruskartta 1141 10 D

LUVIA

SITTLAHTI 1

LUKKARILA

Koordinaatit: x = 6807 64

y = 537 96

z = 40 m

kylä: Sittlahti

tila: Lukkarila 2⁵⁰

omistaja: Luvian kunta

Kiviröykkiöryhmä

LUVIA
SITTLAHTI 1
LUKKARILA

Kerttu Itkosen inventointi v. 1967

Valokuvat: 33 082 - 33 086

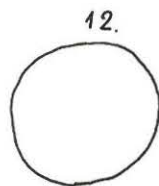
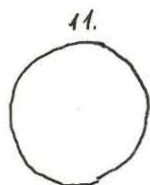
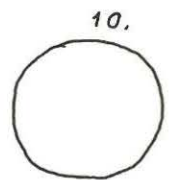
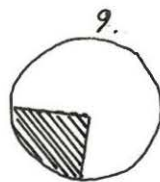
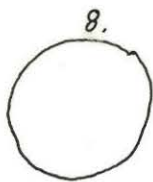
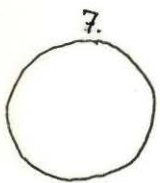
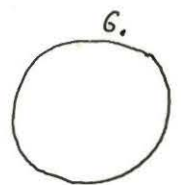
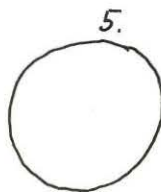
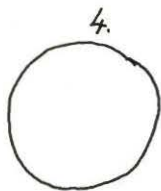
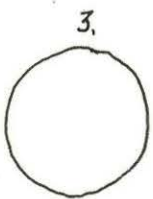
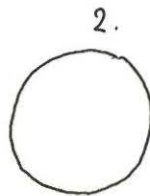
Karttaliite

Kiviröykkiöryhmä sijaitsee Sittlahden ja Löytyn kylän rajalla Kylmämaan tilan ohi Palorantalaan vievän metsäautotien (ei kartassa) varressa 120 m tieltä kylänrajaa pitkin koilliseen. Porin - Rauman valtatieltä kilometripylvään 17/33 kohdalta paikalle on 3.5 km.

Kumpuryhmä on aukeaksi hakatulla kallionselänteellä, joka 0.5 km kaakompana muuttuu jyrkkäreunaiseksi Röyskänkallioksi. Ryhmään kuuluu 12 n. 2 m:n läpimittaista matalaa kiviröykkiötä, jotka muodostavat säännöllisen ristimäisen kuvion (katso karttaliitettä).

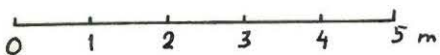
Röykkiöiden rakenteen selvittämiseksi purin osan rauniosta n:o 9. Se oli koottu kalliopohjalle pelkistä erikokoisista kivistä, jotka suorista lohkeamispinnoista päätellen ovat peräisin saman kallion seinämistä, jolle röykkiö on rakennettu. Koekaivauksessa ei tullut esiin mitään, mikä olisi selvittänyt röykkiöiden tarkoitusta.

LUVIA
SITTLAHTI 1
LUKKARILA

tutkittu
sektori

1 : 100

p. 33082 Kivirauniot 1 ja 2

p. 33083 Raunio 3

p. 33084 Rauniot 4 ja 5

p. 33085. Raunio 9 ennen
purkamista

p. 33086 Raunio 9 osittain
purettuna

Peruskartta 1141 11 A

LUVIA,
NIEMI 1
KOURULA

Koordinaatit: X = 6812 30

y = 531 50

z = 32,5 m

kylä: Niemi

tila: Kourula 5⁵⁹

omistaja: Paavo Kourujärvi, os. Lattomeri

Hiidenkiuas ja kivivalli

LUVIA,
NIEMI 1
KOURULA

Aerttu Itkosen inventointi v. 1967

Valokuvat: 33 080, 33 081

Hiidenkiuas ja kivivalli sijaitsevat Rajakallioilla 1 km itäkaakkoon paikalta, jossa Hakkiluodon ja Suntin välinen tie ylittää Luvian ja Porin kaupungin rajan. Paikalle johtaa polku Hakkiluodosta.

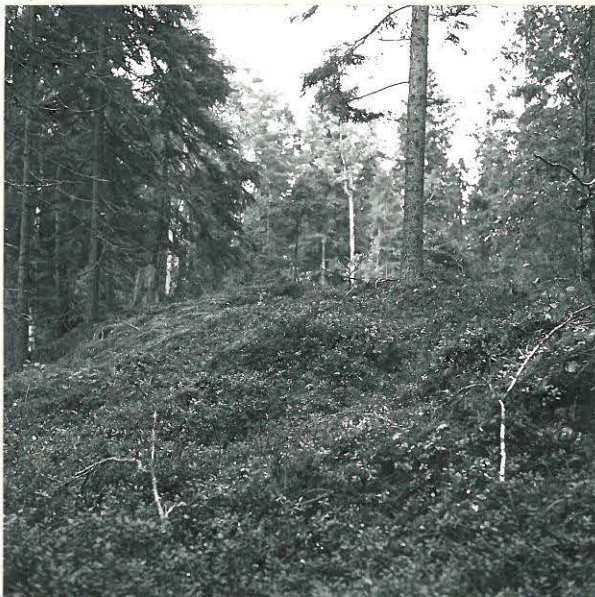
Hiidenkiuas on Porin puoleisella hakkuualueella kalliosaa-
rekkeella olevasta hiidenkiukaasta n. 100 m etelälounaaseen
35 m:n päässä pitäjänrajasta. Se on rakennettu loivasti luo-
teeseen viettävälle rinteelle maapohjalle. Halkaisija on 9 m,
keskellä on 3 m:n läpimittainen kuoppa ja korkeus on 130 -
1.40 m. Tästä 100 m lounaaseen on 28 m:n pituinen n. 2 m
leveä ja n. 1 m korkea sammaltunut mukulakiviharjanne. Tästä
40 m kaakkoon on matala sammaltunut 5 m:n läpimittainen osak-
si maa-, osaksi kalliopohjalla oleva kiviröykkiö, joka saattaa
olla hiidenkiuas.

Luvia
Niemi 1
Kourula

19.

f. 33080
Kourulan hüdunkiinas

f. 33081
Kourulan kivivallin pää

Paikkaa koskevia tietoja:

Luvia lahden parttailt, maininta s. 17.

Unto Salon tarkastuskertomus 12. 6. 1962.

Peruskartta 1143 01 A

LUVIA

PERÄNKYLÄ 1

HUHTALA

Koordinaatit: x = 6803 92

y = 541 28

z = 45 m

kylä: Peränkylä

tila: Huhtala 1²⁸

omistaja: Aina Harjunpää, os. Luvia, Peränkylän pt.

Hautaröykkiö

LUVIA
PERÄNKYLÄ 1
HUHTALA

Kerttu Itkosen inventointi v. 1967
Valokuvat: 33 095, 33 096

Röykkiö sijaitsee Luvialta Punapakan kautta Nakkilaan vievän tien varressa 2 km länteen paikasta, jossa tie ylittää pitäjänrajan. Röykkiö on matalalla harjulla luoteeseen maantiestä Luvijärvestä maantien pohjoispuolelle kaivetun sora-kuopan reunalla. Maasto laskee loivasti pohjoisluoteeseen.

Röykkiö on koottu suuren maakiven ympärille. Sen halkaisija on 4.5 m ja korkeus 0.5 m. Maakiven korkeus on 1 m. Röykkiö on koottu suurehkoista kivistä ja vaikuttaa koskemattomalta. Sorakuoppa saartaa röykkiötä kahdelta puolelta vaarallisen läheltä, noin viiden metrin päästä.

Luvia
Peränkylä 1
Huhtala

f. 33095

Huhtalan röykkiö

f. 33096

Peruskartta 1143 01 A

Koordinaatit: x = 6804 10
y = 542 30
z = 50 m

LUVIA
PERÄNKYLÄ 2
MAANTILA

kylä: Peränkylä

tila: Maantila 4¹²

omistaja: Toivo Pohjala, os. Harjavalta

Hiidenkiuas

26.
LUVIA
PERÄNKYLÄ 2
MAANTILA

Kerttu Itkosen inventointi v. 1967

Valokuva: 33 097

Hiidenkiuas sijaitsee Luvialta Punapakan kautta Nakkilaan vievän tien pohjoispuolella 1 km länsiluoteeseen paikasta, jossa tie ylittää pitäjänrajan. Hiidenkiuas on metsäisellä harjanteella, jota ympäröivät pienet pellot kolmelta puolelta.

Hiidenkiuas on laakea ja säännöllisen muotoinen. Sen halkaisija on 7 m ja korkeus 1.2 m. Keskellä on matala syvennys.

Luvia
Peränkylä 2
Maantila

P. JJ097

Maantilan hidenkiuas

Paikkaa koskevia tietoja:

Unto Salon tarkastuskertomus 16. 7. 1962.